

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 31 Ιανουαρίου 2022

Οι πολιτικές της ΕΕ για τη φορολογία της ενέργειας δεν εναρμονίζονται με τους στόχους της για το κλίμα

Η φορολόγηση της ενέργειας μπορεί μεν να υποστηρίξει τις προσπάθειες για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, ωστόσο τα τρέχοντα επίπεδα φορολογίας δεν αποτυπώνουν τον βαθμό στον οποίο οι διάφορες πηγές ενέργειας προκαλούν ρύπανση. Σε επισκόπηση που δημοσιεύθηκε σήμερα από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, περιγράφεται συνοπτικά ο τρόπος με τον οποίο οι φόροι ενέργειας, η τιμολόγηση των ανθρακούχων εκπομπών και οι ενεργειακές επιδοτήσεις συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα. Μολονότι οι επιδοτήσεις για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές σχεδόν τετραπλασιάστηκαν την περίοδο 2008-2019, οι επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων παρέμειναν σχετικά σταθερές την τελευταία δεκαετία παρά τις δεσμεύσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ορισμένων κρατών μελών για σταδιακή κατάργησή τους. Οι ελεγκτές επισημαίνουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής: τη διασφάλιση συνοχής στη φορολογία της ενέργειας σε όλους τους τομείς και τους φορείς ενέργειας, τη μείωση των επιδοτήσεων για τα ορυκτά καύσιμα και την εναρμόνιση των στόχων για το κλίμα με τις κοινωνικές ανάγκες.

«Η φορολογία της ενέργειας, η τιμολόγηση των ανθρακούχων εκπομπών και οι ενεργειακές επιδοτήσεις αποτελούν σημαντικά εργαλεία για την επίτευξη των κλιματικών στόχων. Η κύρια πρόκληση, κατά τη γνώμη μας, είναι το πώς θα ενισχύσουμε τις σχέσεις μεταξύ κανονιστικών και οικονομικών μέτρων καθώς και το πώς θα επιτύχουμε τον σωστό συνδυασμό τους», δήλωσε ο Viorel Ștefan, Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την επισκόπηση. *«Με την επισκόπησή μας στόχος μας είναι να συμβάλουμε στη συζήτηση σχετικά με τις τιμές της ενέργειας και την κλιματική αλλαγή και, ειδικότερα, στον επικείμενο διάλογο γύρω από την προτεινόμενη αναθεώρηση της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας».*

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, μιας στρατηγικής που αποσκοπεί να καταστήσει την ΕΕ κλιματικά ουδέτερη έως το 2050, η Επιτροπή σχεδιάζει την ευθυγράμμιση της ενεργειακής φορολογίας με τους στόχους για το κλίμα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει αρκετές προκλήσεις όσον αφορά την αναθεώρηση της νομοθεσίας για τη φορολογία της ενέργειας, για την οποία θα απαιτηθεί επίσης ομόφωνη συμφωνία στο Συμβούλιο.

Μία από αυτές είναι η διασφάλιση συνοχής στην ΕΕ και στους τομείς και τους φορείς ενέργειας που έτυχαν ευνοϊκότερης μεταχείρισης στο παρελθόν. Βάσει της ισχύουσας οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας, οι περισσότεροι ρυπογόνες πηγές ενέργειας υπερτερούν σε φορολογικά πλεονεκτήματα σε σύγκριση με περισσότερο αποδοτικές από άποψη εκπομπών άνθρακα πηγές ενέργειας: παραδείγματος χάριν, ο άνθρακας

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της επισκόπησης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της επισκόπησης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

φορολογείται λιγότερο από ό,τι το φυσικό αέριο και ορισμένα ορυκτά καύσιμα φορολογούνται πολύ λιγότερο από την ηλεκτρική ενέργεια. Επιπλέον, ενώ η πλειονότητα των κρατών μελών επιβάλλει υψηλούς φόρους σε καύσιμα, αρκετά κράτη μέλη διατηρούν τους φόρους κοντά στα ελάχιστα επίπεδα που καθορίζονται στην οδηγία, γεγονός που ενδέχεται να προκαλεί στρεβλώσεις στην εσωτερική αγορά. Οι χαμηλές τιμές ανθρακούχων εκπομπών και οι χαμηλοί φόροι ενέργειας στα ορυκτά καύσιμα αυξάνουν το σχετικό κόστος των περισσότερο πράσινων τεχνολογιών και καθυστερούν την ενεργειακή μετάβαση.

Οι ελεγκτές επισημαίνουν ότι ενώ ορισμένες ενεργειακές επιδοτήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλότερης έντασης άνθρακα, οι επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων εμποδίζουν την αποδοτική ενεργειακή μετάβαση. Συνολικά, οι επιδοτήσεις των κρατών μελών για ορυκτά καύσιμα υπερβαίνουν τα 55 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως και δεκαπέντε κράτη μέλη δαπανούν περισσότερα κεφάλαια σε επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων από ό,τι σε επιδοτήσεις ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η σταδιακή κατάργηση των επιδοτήσεων ορυκτών καυσίμων έως το 2025, στόχος για τον οποίο έχουν δεσμευθεί η ΕΕ και τα κράτη μέλη της, θα αποτελέσει μια δύσκολη από κοινωνική και οικονομική άποψη μετάβαση. Ειδικότερα, η αντίληψη περί άνισης μεταχείρισης ορισμένων ομάδων ή τομέων μπορεί να αναχαιτίσει τη μετάβαση προς μια περισσότερο πράσινη οικονομία. Ο αντίκτυπος της φορολογίας της ενέργειας στα νοικοκυριά μπορεί επίσης να είναι σημαντικός και να οδηγήσει σε αντιδράσεις κατά των φόρων ενέργειας. Τα ποσά που δαπανούν τα νοικοκυριά στην ενέργεια (συμπεριλαμβανομένων τόσο της θέρμανσης όσο και των μεταφορών) διαφέρουν σημαντικά: σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως στα φτωχότερα νοικοκυριά στην Τσεχία και τη Σλοβακία, τα ποσά αυτά μπορεί να ανέρχονται σε άνω του 20 % του εισοδήματός τους. Για να μειωθεί ο κίνδυνος απόρριψης των φορολογικών μεταρρυθμίσεων, οι ελεγκτές επισημαίνουν τις συστάσεις που έχουν ήδη διατυπωθεί από διάφορους διεθνείς οργανισμούς, όπως η μείωση άλλων φόρων και εφαρμογή μέτρων αναδιανομής, διασφαλίζοντας παράλληλα μεγαλύτερη διαφάνεια και επικοινωνία σχετικά με το σκεπτικό των μεταρρυθμίσεων.

Τον Ιούλιο του 2021, στο πλαίσιο της δέσμης νομοθετικών μέτρων «Fit for 55», ενός συνόλου προτάσεων που έχει ως στόχο να τεθεί η ΕΕ σε πορεία μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 55 % έως το 2030, η Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση για αναθεώρηση της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας. Εξακολουθεί να επιτρέπει στα κράτη μέλη να μειώνουν τους φορολογικούς συντελεστές της ενέργειας σε ορισμένους τομείς, για λόγους περιβαλλοντικούς, ενεργειακής απόδοσης και ενεργειακής φτώχειας. Η δέσμη περιλαμβάνει, επίσης, πρόταση για τη διεύρυνση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών, ώστε να καλύπτει τις θαλάσσιες μεταφορές, και εισάγει χωριστό σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών για τις οδικές μεταφορές και τα κτίρια. Υπό το ισχύον σύστημα, τα δωρεάν δικαιώματα εμπορίας εκπομπών επιτρέπουν σε κάποιους συμμετέχοντες στην αγορά να μην καταβάλλουν το μερίδιό τους για ορισμένες εκπομπές CO₂. Η σταδιακή κατάργηση των δωρεάν δικαιωμάτων που συνδέονται με τον κίνδυνο διαρροής άνθρακα (ήτοι την αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ως αποτέλεσμα της μεταφοράς της παραγωγής σε χώρες με λιγότερο αυστηρούς περιορισμούς όσον αφορά τις εκπομπές) συνοδεύεται από την προτεινόμενη σταδιακή εφαρμογή του μηχανισμού συνοριακής προσαρμογής άνθρακα. Στόχος του νέου αυτού μηχανισμού είναι η τιμολόγηση των ανθρακούχων εκπομπών που προέρχονται από εισαγωγές ορισμένων αγαθών. Οι ελεγκτές σημειώνουν επίσης ότι κατά τη συζήτηση αυτών των προτάσεων, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να λάβουν υπόψη τόσο τους στόχους για το κλίμα όσο και τον κοινωνικό αντίκτυπο.

Γενικές πληροφορίες

Το συγκεκριμένο έγγραφο δεν αποτελεί έκθεση ελέγχου, αλλά επισκόπηση στο πλαίσιο της οποίας αξιοποιήθηκαν οι προηγούμενες εργασίες του ΕΕΣ στους τομείς της ενέργειας, της κλιματικής αλλαγής και της φορολογίας, καθώς επίσης και οι δημοσίως διαθέσιμες πληροφορίες και το υλικό που συλλέχθηκαν ειδικά για αυτόν τον σκοπό.

Η επισκόπηση κάλυψε την περίοδο από το 2008 έως τον Ιούλιο του 2021. Οι ελεγκτές έλαβαν υπόψη πρόσθετα στοιχεία που κατέστησαν διαθέσιμα μετά τον Ιούλιο του 2021 για την τιμή των αδειών εκπομπής της ΕΕ (έως τις 30 Νοεμβρίου 2021) και για τις ενεργειακές επιδοτήσεις (στοιχεία Οκτωβρίου 2021).

Η επισκόπηση του ΕΕΣ με τίτλο «Φορολογία της ενέργειας, τιμολόγηση των ανθρακούχων εκπομπών και ενεργειακές επιδοτήσεις» είναι διαθέσιμη στον [ιστότοπο του ΕΕΣ](#).

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 551 502